

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2021/324
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.8.2021/157
Karar Numarası : 2021/194
Başvuran : M. Ö. (T.C: ..)
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : N.. Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvuru 29.03.2021 tarihinde yapılmıştır. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle; N.. Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonunun 11.03.2021 tarihli ... sayılı kararı ile daha önce Kamu Denetçiliği Kurumuna ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna yapmış olduğu başvurular nedeniyle ayrımcılığa tabi tutularak B.. Adliyesi'ne geçici görevlendirildiğini, geçici görevlendirmenin kaldırılması yönündeki itiraz mahiyetindeki talebinin reddedildiğini, diğer yazı işleri müdürlerinin sağlık sorunları ve iş yoğunluğu mazeretinin kabul gördüğünü, kendi mazeretlerinin kasten kabul görmediğini, maaşında icra kesintisi olduğu halde aleyhine yol ve yemek masrafı oluşturacak maddi külfet doğuracak şekilde ilçe adliyesinde görevlendirildiğini, çalıştığı mahkeme mübaşirinin Covid-19 vaka teması olarak göreve gelmediği günler için mahkemeye mübaşir görevlendirmesi yapılmadığını, mübaşirlik işlerinin kâtiplerden ve müdürden beklenildiğini, zabıt kâtiplerinde biriken işten müşterek sorumluluğu olduğu ve mahkemede iş yoğunluğu olduğu halde zabıt kâtabi sayısının 3'ten 2'ye düşürüldüğünü, yazı işleri müdürü olarak zabıt kâtiplerinin işini de üstlenmek zorunda bırakıldığını, sonuç olarak mağdurlaştırmaya maruz kaldığını iddia etmektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca 06.04.2021 tarihli yazı ile başvuranın iddialarıyla ilgili olarak muhatap N.. Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığından yazılı görüş talep edilmiştir. Muhatap görüşünü 21.04.2021 tarihinde Kurumumuza iletmiştir. Muhatap yazılı görüşünde özetle:

a. N.. Adliyesinde 09.01.2021 tarihi itibarıyla 21 yazı işleri müdürü olduğunu, bunlardan N.. Mahkemelerinde görevli olan yazı işleri müdürü sayısının 16 olduğunu, N.. Adliyesinde faaliyette olan mahkeme sayısının 23 olduğunu, bu nedenle yazı işleri müdürlerinin birden fazla mahkemede görev yaptıklarını, mevzuata uygun şekilde atama ve yer değişikliklerinin yapıldığını,

b. B..Adliyesinde işlerin yürütmesi ve vatandaşların mağdur olmaması için sırasıyla N.. Adliyesi

2. Asliye Hukuk Mahkemesi yazı işleri müdürünün 1 ay görevlendirildiğini, ardından bu görevlendirmenin 11.01.2021 tarihine kadar uzatıldığını, N.. 3. ve 4. Asliye Hukuk Mahkemesi yazı işleri müdürünün 1 ay süreyle görevlendirildiğini, sonraki süreçte N.. Adliyesinde 27.01.2021 tarihinde göreve başlayan Y. B.'nin 3 ay süre ile B.. Adliyesine geçici olarak görevlendirildiğini; ancak ayak bileğinden 2 defa ameliyat olduğu ve tedavisinin devam ettiği gerekçesiyle komisyona geçici görevinin sona ermesine yönelik dilekçe verdiğini, dilekçesinin komisyonca kabul edildiğini, bu süreçte Y. B.'nin toplam 20 gün geçici görev yaptığını, 15.07.2016 tarihinden sonra ihraçlar nedeniyle zabıt kâtabi sıkıntısı yaşadığını ve diğer mahkemelerde de 2 zabıt kâtabinin görev yaptığını,

c. 3. Asliye Ceza Mahkemesinde zabıt kâtabinin ayrıldığı tarih olan 22.03.2021 tarihine kadar 3 zabıt

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

kâtibinin görevli olduğunu, başvuranın çalıştığı mahkemeye yönelik kasıtlı bir zabıt kâtibî uygulamasının olmadığını,

d. Başvuranın mahkeme mübaşirinin Covid-19 vaka temaslı olarak göreve gelmediği günler için mahkemeye mübaşir görevlendirmesi yapılmadığını, mübaşirlik işlerinin kâtiplerden ve müdürden beklenildiği yönündeki iddialarının gerçeği yansıtmadığını, kâtip ve mübaşir görevlendirmelerinde yazı işleri müdürlerinin dikkate alınmadığını, adli iş ve işlemlerin esas muhatabının mahkeme hâkimleri olduğunu, kadrolu 19 mübaşirin bulunduğunu, Covid-19 tedbirleri kapsamında dönüşümlü ve esnek çalışıldığı bir dönemde mübaşirlerin de karantinada olduğu düşünüldüğünde görevlendirme yapmanın mümkün olmadığını, Adliyede her mahkemenin kendi işini kendi çözdüğü bir dönem yaşandığını, başvuranın çalıştığı mahkemede mübaşirin Covid-19 nedeniyle karantinada olduğu dönemde adliyede yer alan pek çok mübaşirin de karantinada olduğunu bu nedenle başvuranın bu konudaki iddialarının da dayanaksız olduğunu

ifade etmektedir.

3. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca muhataptan alınan yazılı görüş 27.04.2021 tarihli yazı ile başvurana iletilmiş ve yazılı görüş talep edilmiştir. Başvuran 18.05.2021 tarihinde Kurumumuza göndermiş olduğu yazılı görüşünde başvuru dilekçesindeki iddiaları tekrarlamış ve Adli Yargı Komisyonunun işleyişine adliyelerdeki genel işleyici ilişkin başvuru konusunu aşan eleştiriler yapmıştır. Başvuran bunlara ek olarak;

a. B. Adliyesine Kurumumuza yaptığı başvuru sonrasında geçici görevlendirme yapıldığını bu süreçte var olan rahatsızlığının arttığını ve görevinin son haftasında 4 gün süreli bir rapor kullandığını, doktorun yoğun iş yeri kaynaklı bu rahatsızlığın giderimi için anti depresan tedavisine başladığını, bir ayda yaşadığı iş stresi ve maruz kaldığı mesleki deformasyonun sağlığının bozulmasına yol açtığını, maruz kaldığı bu süreç sonucunda psikolojik, nörolojik, dermatolojik rahatsızlıklar yaşadığını,

b. Muhatabın "Adli iş ve işlemlerin esas muhatabı mahkeme hâkimleridir" demek suretiyle personellerle ilgili görevlendirmelerde yazı işleri müdürlerinin muhatap alınmadığını ve asıl muhatabın mahkeme hakimleri olduğunu ikrar ettiğini, çalıştığı mahkemede görevli üç zabıt katibinden birinin alınması ve başka mahkemeye görevlendirilmesi sonucunda işlerde teraküm tehlikesi meydana geldiğini, Kurumumuza başvuru yapmasından sonra aleyhine yapılan işlemler neticesinde mağdurlaştırmaya maruz kaldığını ifade etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10'uncu maddesine göre; *"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...)*

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

5. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" kenar başlıklı 3'üncü maddesine göre;

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. ”

6. Kanunun “ayrımcılık türleri” kenar başlıklı 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında, ayrımcılık türleri “a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.” olarak sıralanmıştır. Aynı maddenin 2’inci fıkrasında ise; “Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçleri başlatan yahut bu süreçlere katılan kişiler ile bunların temsilcilerinin, bu nedenle maruz kaldıkları olumsuz muameleler de ayrımcılık teşkil eder.” düzenlemesi yer almaktadır.

7. Kanunun 9’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (g) bendinde Kurumun, “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmekle görevli olduğu” düzenlenmiştir.

8. 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu’nun 114’ üncü maddesine göre; “(3) Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır: a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin; ... 3) Naklen veya hizmet gereği atamasını, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü alarak, yetki alanı içerisinde yapmak.”

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İncelenemezlik kararı” kenar başlıklı 66’ıncı maddesine göre; “(1) Kurum ön inceleme aşamasında; Kurumun görev alanına girmeyen yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ve Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlere yönelik olan, Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruya sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, belli bir konuyu içermeyen, Kanuna göre başvuruda bulunması gereken bilgiler yer almayan, ayrımcılık yasağı ihlalden zarar görmeyen başvurulara ilişkin incelenemezlik kararı verir.”

IV. DEĞERLENDİRME

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden Değerlendirme

10. Başvuru dilekçesinde yer alan başvuranın talebi olmaksızın görev yerinin değiştirildiği, görev yerine ilişkin hiçbir talebinin kabul edilmediği, bazı yazı işleri müdürlerinin görev yerinin değiştirilmediği, sendikal aidiyeti ve en genç yazı işleri müdürü olması gerekçesiyle iş yerinde yıldırılmaya maruz kaldığı iddiaları, başvuranın 2020/1239 sayılı başvurusu neticesinde 09.03.2021 tarihinde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından karara bağlanmış olduğundan anılan iddialar ilgili Yönetmelik maddesi gereğince incelenemez bulunmuştur. Başvuranın adli yargı adalet komisyonlarına yönelik gerek mevzuattan kaynaklanan gerekse genel işleyişten kaynaklanan olumsuz eleştirileri, adliye çalışanlarının yaşadığı genel sorunlar hakkında yaptığı açıklamaları, kendi çalıştığı adliyeye yönelik somut başvurunun sınırını aşan eleştirileri ve iddiaları ise anılan Yönetmeliğin ilgili hükmü gereğince incelenemez bulunmuştur. Başvuranın Kurumumuza yapmış olduğu başvuru sonrasında muhatap Komisyon tarafından B.. Adliyesine geçici görevlendirildiği, geçici görevlendirmeye ilişkin 2 meslektaşının sağlık ve iş yoğunluğu itirazları kabul edilirken kendisinin bu itirazlarının kabul edilmediği, çalıştığı mahkemede görevli zabıt kâtabi sayısının 3’ten 2’ye düşürüldüğü, çalıştığı adliyedeki mübaşirin Covid-19’a yakalanması sonucu 15 gün görev yapamadığı ve bu süreçte Komisyon tarafından mübaşir görevlendirilmediği, kendisine Kurumumuza başvuru yaptığı için cezalandırmak amacıyla mübaşirin ve zabıt kâtabinin görevleri verildiği, mağdurlaştırmaya maruz kaldığı iddiaları ise kabul edilebilir bulunmuş ve Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

b. Esas Yönünden Değerlendirme

11. Mağdurlaşdırma kavramı genel anlamıyla eşitlik ilkesine uyulmasını talep eden, ayrımcılık yasağı ihlallerine karşı şikâyetle bulunan veya şikâyetle bulunması ihtimali bulunan, şikâyet süreçlerine katılan veya katılması ihtimali bulunan kişiler ile bu kişileri temsil edenlerin, bu talep ve şikâyetler nedeniyle maruz kaldıkları her türlü olumsuz tutum ve davranışı ifade etmek için kullanılan bir kavramdır.

12. Mağdurlaşdırmanın önlenmesi aynı zamanda hak arama özgürlüğünü temin etmek için kabul edilen araçlardan biridir. Eşitlik ilkesinin ve ayrımcılık yasağının tam anlamıyla etkili olabilmesi bakımından mağdurlaşdırmanın yasaklanmış olması önem arz etmektedir. Mağdurlaşdırmanın yasaklanması esasen şikâyet etme ya da bir işlem başlatma eylemini koruma amacı taşımaktadır. Avrupa Birliği hukuku ile birlikte gündeme gelen mağdurlaşdırma kavramı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde de karşılık bulmuştur. Fogarty/Birleşik Krallık davasında Mahkeme, taraf devletin yasalarındaki mağdurlaşdırma ile ilişkin hükümlere de yer vererek mağdurlaşdırmanın yasaklanmasını Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde güvence altına alınan hakların bir uzantısı olarak kabul ettiğini belirtmiştir (Fogarty/Birleşik Krallık, 21.11.2001, para. 15).

13. Avrupa Birliğinin Irk ve Etnik Kökene Bakılmaksızın Kişilere Eşit Muamele Edilmesi İlkesinin Uygulamaya Konmasına İlişkin 29 Temmuz 2000 Tarih ve 2000/43/EC Sayılı Direktifinin “Mağduriyet” başlıklı 9’uncu maddesinde, ayrımcılık yasağı mevzuatına uygun davranılmasını sağlamak amacıyla yapılan bir şikâyete veya başlatılan bir işleme ilişkin olarak, böyle bir şikâyet veya başvuruyu yapanlar ile bunları destekleyenleri herhangi bir olumsuz davranıştan veya olumsuz sonuçtan korumak için gereken tedbirlerin ulusal hukuk sistemlerinde yer alması gerektiği yer almaktadır. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 4’üncü maddesinin 2’inci fıkrasında yer alan “mağdurlaşdırma” düzenlemesi uluslararası hukukta yer alan yukarıda anılan düzenlemelerin ulusal hukukumuzda yansması niteliğindedir.

14. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Ayrımcılık türleri” kenar başlıklı 4’üncü maddesinin ilk fıkrasında ayrımcılık türleri; ayrı tutma, ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama, çoklu ayrımcılık, doğrudan ayrımcılık, dolaylı ayrımcılık, işyerinde yıldırma, makul düzenleme yapmama, taciz, varsayılan temele dayalı ayrımcılık olarak sıralanmıştır. Bunlara ek olarak kanun koyucu ayrımcılığın önlenmesi amacıyla adli veya idari süreçlerin başlatılmasından sonra kişilerin olumsuz tutum ve davranışlarla karşılaşabileceğini öngörerek ilgili maddenin 2’nci fıkrasında “mağdurlaşdırma” ile ilgili düzenleme yapmıştır. Söz konusu düzenleme ile bireylerin ayrımcılığın ortadan kaldırılması, eşitliğin sağlanması için hukuksal mücadele verdiklerinde olumsuz tutum ve davranışlarla karşılaşması da ayrımcılık olarak değerlendirilmiştir. Bir kişinin korunan bir eylemin sonucu olarak olumsuz bir muameleye maruz kalmasına yönelik başlatılan adli ve idari süreçlerin de mağdurlaşdırma yasağı kapsamında ele alınması, başvuruları “herhangi bir olumsuz davranıştan veya olumsuz sonuçtan korumak için gereken” tedbirler kapsamında değerlendirilmektedir.(10.09.2019 tarihli, 2019 / 54 sayılı Kurul Kararı para.38).

15. Başvuran başvuru dilekçesinde, N.. Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyon kararı ile daha önce Kamu Denetçiliği Kurumuna ve Kurumumuza yapmış olduğu başvurular nedeniyle ayrımcılığa tabi tutularak B.. Adliyesine geçici görevlendirildiğini; geçici görevlendirmenin kaldırılması yönündeki itirazının reddedildiğini; hakkında maaş haczinden dolayı maaşında icra kesintisi olduğu halde aleyhine yol ve yemek masrafı oluşturacak şekilde ilçe adliyesinde görevlendirildiğini iddia etmektedir.

16. Söz konusu iddialara yönelik muhatap kurumun yazılı görüşü incelendiğinde; B.. Adliyesinde çalışan yazı işleri müdürünün zimmet suçundan açığa alındığı ve bu süre zarfında Komisyon bünyesinde görev yapan yazı işleri müdürlerinin sırası ile B.. Adliyesine görevlendirildiği anlaşılmıştır. M. Ö. tarafından Kurumumuza ilk başvuru 27.10.2020 tarihinde yapılmıştır. B.. Adliyesi yazı işleri müdürü hakkında 06.12.2020 görevden uzaklaşdırma kararı verildiği tespit edilmiştir. B..

Adliyesine 07.12.2020 tarihinden itibaren geçici görevlendirme yapılmaya başlandığı belirlenmiştir. Başvurandan önce 7 yazı işleri müdürünün adliyede geçici görevlendirildiği anlaşılmıştır. Yukarıda açıklandığı üzere ayrımcılık yasağının ihlaline yönelik başlatılan adli ve idari süreçler sonucu muhatap tarafından kişiyi cezalandırmaya yönelik yaptığı kişinin aleyhine sonuç doğuran her türlü eylem ve işlem mağdurlaştırma olarak değerlendirilebilir. Ancak burada muhatapın kişiyi adli veya idari süreçler başlattığı için mağdur etme kastı olması gerekmektedir. Somut olayda sadece başvuranın değil 7 farklı yazı işleri müdürünün B.. Adliyesine geçici görevlendirildiği anlaşılmaktadır. Geçici görevlendirmeler Başvuranın Kurumumuza yaptığı ilk başvuru tarihinden yaklaşık 3 ay sonra başlamasına rağmen muhatap Kurum görevlendirme yapmaya başvurandan başlamamıştır. Başvuran, B.. Adliyesine geçici görevlendirilen 8. yazı işleri müdürüdür. Başvuran kendisine yönelik yol ve yemek masrafı çıkacak şekilde görevlendirilme yapıldığını iddia etse de gerekli yolluk ve harcırah işlemlerinin mal müdürlüğünce karşılanmasına karar verildiği anlaşılmıştır. Bu nedenle yapılan geçici görevlendirmenin maddi külfet getirecek bir işlem olmadığı kanaatine varılmıştır. Açıklanan nedenlerle muhatap kurumun başvuranı mağdur etmeye yönelik görevlendirme yapmadığı, geçici görevlendirmenin başvurana özel bir durum olmadığı dolayısı ile geçici görevlendirme kararı mağdurlaştırma olarak değerlendirilememiştir.

17. Başvuran, B.. Adliyesine görevlendirilen Yazı İşleri Müdürü Y. B.'nin sağlık sorunları nedeniyle, Yazı İşleri Müdürü S. S.'nin iş yoğunluğundan dolayı mazeretinin kabul gördüğünü, kendisinin mazeretlerinin kabul görmediğini kendisinin itirazlarının kabul edilmemesinin kasıtlı olduğunu, Kurumumuza yaptığı başvuru nedeniyle ayrımcılığa uğradığını iddia etmektedir. Muhatap kurumun yazılı görüşü incelendiğinde, Y. B.'nin ayak bileğinden 2 kez ameliyat olduğu ancak buna rağmen 20 gün geçici görevlendirme yapıldığı görülmüştür. İş yoğunluğu nedeniyle geçici görevlendirmeye itiraz eden yazı işleri müdürünün ise geçici görevlendirmesi tamamen kaldırılmayıp nisan ayından haziran ayına alınmıştır. Dolayısıyla yapılan inceleme neticesinde başka bir yazı işleri müdürü lehine herhangi bir işlem tesis edilmediği, başvuranın da toplam 1 ay geçici görevlendirme yaptığı ve bunun son 4 gününde rapor aldığı düşünüldüğünde görevlendirmeye ilişkin sürelerde de adil davranıldığı kanaatine varılmaktadır. Muhatap kurumun geçici görevlendirme, görev yeri değişikliği konularında takdir yetkisinin sınırını aşmadığı değerlendirilmiştir. Yapılan açıklamalar nedeniyle başvuranın geçici görevlendirmeye yönelik itirazlarının kabul edilmemesi mağdurlaştırma olarak değerlendirilememiştir. Başvuranın Kurumumuza başvuru yaptıktan sonra görev yerinin değişmesi veya itirazının kabul edilmemesi tek başına mağdurlaştırmanın varlığı için yeterli değildir. Yapılan eylem ve işlemlerin kişinin adli veya idari süreçleri başlatması sebebiyle bir nevi cezalandırma kastıyla yapılması gerekmektedir. Somut iddialar özelinde açıklanan gerekçelerle böyle bir kasta rastlanmamıştır.

18. Başvuran çalıştığı mahkeme mübaşirinin Covid-19 vaka teması olarak göreve gelmediği günler için mahkemeye mübaşir görevlendirmesi yapılmadığını; mübaşirlik işlerinin kâtiplerden ve müdürden beklenildiğini iddia etmektedir. Muhatap kurum tarafından ise bu iddiaların gerçeği yansıtmadığı, çok sayıda personelin Covid-19 nedeniyle karantinada olduğunu, başvurunun bu konudaki iddialarının da dayanaksız olduğu belirtilmiştir. Muhatap Kurum tarafından gönderilen belgeler incelendiğinde; başvuranın çalıştığı mahkemede mübaşirin 4.12.2020 ve 18.12.2020 tarihleri arasında karantinada olduğu anlaşılmaktadır. Bu tarih aralığında 1 mübaşirin pozitif çıkması sebebiyle, 5 mübaşirin ise temaslı olması sebebiyle karantinada olduğu tespit edilmiştir. Başvuranın çalıştığı mahkemede mübaşirin karantinada olduğu dönemde Komisyon tarafından mevcut kadroya geçici görevlendirme ile mübaşir atanması için yeterli personel bulunmadığı yönündeki gerekçelerin haklı olduğu düşünülmektedir. Muhatap kurum Covid-19 salgını döneminde yaşanan aksaklıklarda diğer personelin fedakârlık göstererek iş ve işlemleri yerine getirdiğini ve mübaşirlerin işlerini ise kâtiplerin yaptığını belirtmiştir. Başvuran yazılı görüşünde mahkeme mübaşirinin bulunmadığı 15 günlük süreçte zabıt kâtiplerinden birinin mübaşirlik hizmetlerini yürütmek durumunda kaldığını, bu sürecin beraberinde hakkında adli ve idari işlem yapılabilmesi risk ve tehlikesinin bulunduğu, işlerin terakümü tehlikesini doğurduğunu

belirtmiştir. Başvuran ilk başvuru dilekçesinde mübaşir işlemlerinin müdürlerden beklendiğini belirtirken son görüş yazısında bu işlemleri zabıt kâtibin yerine getirdiğini ancak bu durumun kendisini dolaylı olarak etkilediğini belirtmiştir. Başvuranın bu ifadeleri kendi içinde çelişki oluşturmaktadır. Sonuç olarak Covid-19 salgını sürecinde adliyede personel eksikliğinden kaynaklanan sorunlar yaşandığı ancak bu sorunların tüm personel için geçerli olduğu başvuranın aleyhine kasten bir işlem tesis edilmediği anlaşılmıştır. Yapılan açıklamalar neticesinde başvuranın çalıştığı mahkemeye mübaşirin karantinada olduğu süreçte mübaşir görevlendirilmesi yapılmaması mağdurlaştırma olarak değerlendirilememiştir.

19. Başvuran başvuru dilekçesinde son olarak, zabıt kâtiplerinde biriken işten müşterek sorumluluğu olduğu, çalıştığı mahkemede iş yoğunluğu olduğu halde zabıt kâtibinin sayısının 3'ten 2'ye düşürüldüğünü, böylelikle yazı işleri müdürü olarak zabıt kâtiplerinin işini de üstlenmek zorunda bırakıldığını iddia etmektedir. Muhatap kurum ise bu iddialara karşı, kâtip ve mübaşir görevlendirmelerinde yazı işleri müdürlerinin dikkate alınmadığını, adli iş ve işlemlerin esas muhatabının mahkeme hâkimleri olduğunu belirtmiştir. Başvuran ise son görüş yazısında, muhatabın "adli iş ve işlemlerin esas muhatabı mahkeme hâkimleridir" demek suretiyle personellerle ilgili görevlendirmelerde yazı işleri müdürlerinin muhatap alınmadığını, asıl muhatabın mahkeme hâkimleri olduğunu ikrar ettiğini belirtmiştir. Muhatap kurum tarafından gönderilen deliller incelendiğinde sadece başvuranın mahkemesinde değil Aile Mahkemesi, Ağır Ceza Mahkemesi, Sulh Hukuk Mahkemeleri dışında tüm Ceza ve Hukuk Mahkemeleri ile Sulh Ceza Hâkimliğinde de 2 zabıt kâtibinin görevlendirildiği anlaşılmıştır. Başvuran söz konusu görevlendirmeler yapılırken yazı işleri müdürlerinin görüşlerinin alınmadığı yönünde eleştiri de bulunmaktadır. Ancak 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 114' üncü maddesinde "(3) Adalet komisyonlarının görevleri şunlardır: a) Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idarî yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin; ... 3) Naklen veya hizmet gereği atamasını, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü alarak, yetki alanı içerisinde yapmak." hükmü yer almaktadır. Madde hükmünden anlaşılacağı üzere adalet komisyonları yaptıkları görevlendirmelere ilişkin mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet savcısının görüşünü almalıdır. Kanun gereği zabıt kâtiplerinin görev yeri değişikliğine ilişkin kararlarda yazı işleri müdürlerinin görüşünün alınmasına gerek yoktur. Dolayısıyla muhatap kurum tarafından yapılan "kâtip ve mübaşir görevlendirmelerinde yazı işleri müdürlerinin dikkate alınmadığı, adli iş ve işlemlerin esas muhatabının mahkeme hâkimleri olduğu" yönündeki açıklama ilgili mevzuata uygundur. Muhatap kurum tarafından 2016 yılından sonra yapılan ihraçlar sebebiyle personel sorunu yaşandığı bu nedenle de zaman zaman mahkemelerde zabıt kâtibinin sayısının düşürüldüğüne yönelik gerekçe de makul ve kabul edilebilir bulunmuştur. Yapılan açıklamalar gereğince başvuranın çalıştığı mahkemede zabıt kâtibinin sayısının 3'ten 2'ye düşürülmesi başvuranın mağdur edilmesine yönelik kasıtlı bir işlem olarak değerlendirilememiştir.

20. Yukarıda yer alan açıklamalar dikkate alındığında başvuranın; Kurumumuza yapmış olduğu başvuru sonrasında muhatap Komisyon tarafından B.. Adliyesine geçici görevlendirildiği, geçici görevlendirmeye ilişkin 2 meslektaşının sağlık ve iş yoğunluğu itirazları kabul edilirken kendisinin bu itirazlarının kabul edilmediği, çalıştığı mahkemede görevli zabıt kâtibinin sayısının 3'ten 2'ye düşürüldüğü, çalıştığı mahkemede mübaşirin Covid-19 a yakalanması sonucu 15 gün görev yapamadığı ve bu süreçte Komisyon tarafından mübaşir görevlendirilmediği, kendisine Kurumumuza başvuru yaptığı için cezalandırmak amacıyla mübaşirin ve zabıt kâtibinin görevleri verildiği iddiaları sunulan bilgi ve belgeler neticesinde mağdurlaştırma olarak değerlendirilememiştir.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvuranın mağdurlaştırma iddialarının KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,
2. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde güvence altına alınan AYRIMCILIK YASAĞI İHLALI YAPILMADIĞINA,
3. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

4. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,
17.08.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi